

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	Ł	M	N	O	P	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Nr	OPOLSKIE
																								3679			

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. LEONARDA

2. Czas powstania
XVI w. -
przed 1522r.

3. Miejscowość
WIERZBIE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres
Wierzbie gm. Ożarów k/Wielunia
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna
województwo opolskie
PRASZKA
gmina Ożarów k/Wielunia
pow. OLEŚNO

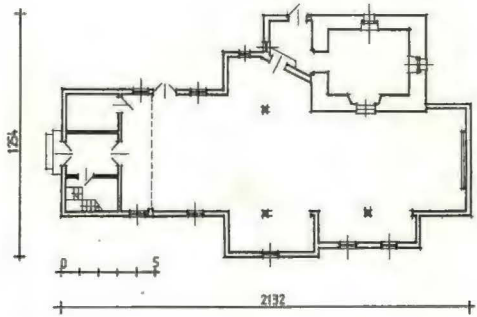
6. Poprzednie nazwy miejscowości
Wierzbie

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975
województwo łódzkie
powiat Wieluń

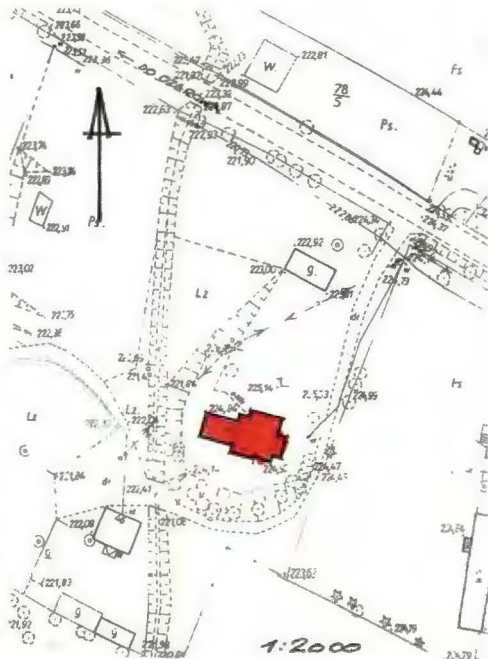
8. Właściciel i jego adres
Parafia Rzym.-Kat.p.w. Św.
Leonarda 98-342 Ożarów
k/Wielunia -Wierzbie 45
/Plebania/

9. Użytkownik i jego adres
Jak w poz. 8.

10. Rejestr zabytków
Nr 237 data 1978
974/237/18 30.12.196

1:400

1:2000

- Obecny kościół zbudowano przed 1522 r., z tamtego kościoła zachowały się portale zachodni i północny /dawniej południowy/.
- 1668 r. - pierwszy opis: kościół drewniany z dzwonnicą i murowaną zakrystią, wewnątrz posadzka ceglana,
- przed 1797 r. - generalny obszerny remont,
- 1889 r. - odnowiony /napis na nie istniejącej obecnie belce tęczowej/.

SYTUACJA

- Wieś Wierzbie leży przy drodze /nr 45/ z Opola do Łodzi w odległości 11 km od Wielunia. Kościół w południowej części przy skrzyżowaniu z drogą do wsi Ożarów od strony drogi głównej jest nie widoczny, zasłania go murowany budynek plebanii. Za kościołem od zachodu i południa skarpa opadająca stromo w kierunku pól i zabudowań wiejskich. Plac przed kościołem nie ogrodzony, nie zagospodarowany, porośnięty trawą. Kościół orientowany.

KONSTRUKCJA

- Konstrukcja zachodniej części nawy zrębowa; konstrukcja prezbiterium, kruchty, wieży i aneksów słupowa, zakrystia i przedsionek przy niej murowane. Stropy płaskie na jednym poziomie, w przybudówkach niższe, sufity z desek gładkie. Nad zakrystią sklepienie klasztorne. W aneksach drewniane podciąg podparte słupami. Ściany szalowane deskami z listwowaniem. Wieżba dachowa nad prezbiterium jętkowa /6 wiązarów/; nad nawą jętkowa /2 wiązary od wsch./ oraz jętkowa wzmocniona dwoma stolcami /2 wiązary od wsch./, cała wieżba składa się z trzynastu koźłów krokwiowych o zróżnicowanej rozpiętości i wysokości nad nawą i prezbiterium; złącza wykonane na nakładkę, kołkowane. Wieżba nad prezbiterium jednorodna nieznakowana; nad nawą z elementów użytych wtórnie, na których znajduje się wiele różnych, umieszczonych bez porządku, ciętych ciesielskich znaków montażowych w formie: 1/ prostokątów, 2/ cyfr rzymskich, 3/ kratki z zaciosami na narożach, 4/ trójkątów przylegających do kreski; wiele bierwion nie znakowanych. Wszystkie dachy pobite gontem. Konstrukcja wieżozki na sygnaturkę wzmontowaną nad tęczą, sięga belkowania stropu. Podłogi w kościele drewniane, w zakrystii z płyt kwadratowych wykonanych z odpadów marmurowych. Schody na wieżę w pomieszczeniu po prawej stronie wieży drewniane z drewnianą prostą poręczą. Wejście z zakrystii do prezbiterium po dwóch schodach kamiennych. Otwory w ścianach drewnianych: 1 - Portal od zach. pod wieżą do kruchty zamknięty odcinkowo, odrzwia z szerokich kłoców o szeroko profilowanych węgarach z ozdobnymi spływami w dolnej części, w belce nadprożowej wtórnie wycięty łuk odcinkowy, drzwi asymetryczne dwuskrzydłowe, klepkowe, 2 - W ścianie północnej drugi portal zamknięty wykrojem podkowiastym, zdobiony w kolistej części otworu dekoracją sznurową i ząbkową oraz motywami rozet i rombów na węgarach i nadprożu; drzwi dwuskrzydłowe klepkowe. 3 - Z kruchty do nawy otwór prostokątny, drzwi dwuskrzydłowe górą szklone, 4 - Z przedsionka przy zakrystii do nawy otwór prostokątny, drzwi jednoskrzydłowe klepkowe, 5 i 6 - Drzwi z nawy do schowka przy kruchcie i z kruchty do kl. schodowej na chór, deskowe wzmocnione szpungami. 7 - W prezbiterium i nawie osiem otworów na okna zamkniętych odcinkowo, okna pojedyncze nie otwierane, z podziałem na piętnaście szyb, tylko w przedsionku sześćcioszybowe.

14. Kubatura 1241 m ³	15. Powierzchnia użytkowa 182 m ² pow.zabudowy 207 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne Kościół	17. Użytkowanie obecne Kościół																												
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Po 1945 r. 1949 r. - budowa nowego przedsionka murowanego, 1971-74 - gruntowny remont i przebudowa, wymiana elementów zniszczonych, nowy dach.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <table border="0"> <tr> <td>- fundamenty</td> <td>-</td> <td>stan</td> <td>dobry</td> </tr> <tr> <td>- ściany</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>- strop</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>- dach</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>- pokrycie</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>- wieża</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>- wyposażenie</td> <td>-</td> <td>"</td> <td>-</td> </tr> </table>		- fundamenty	-	stan	dobry	- ściany	-	"	-	- strop	-	"	-	- dach	-	"	-	- pokrycie	-	"	-	- wieża	-	"	-	- wyposażenie	-	"	-
- fundamenty	-	stan	dobry																												
- ściany	-	"	-																												
- strop	-	"	-																												
- dach	-	"	-																												
- pokrycie	-	"	-																												
- wieża	-	"	-																												
- wyposażenie	-	"	-																												
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie																													

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

AD we Włocławku
AD w Częstochowie

22. Bibliografia

- Inwentarz Drewnianej Architektury Sakralnej w Polsce - Zeszyt 4b. - wydawnictwo IS.PAN - Warszawa 1993 r.
- Katalog Kościołów i Duchowieństwa Diecezji Częstochowskiej - 1978 r.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

- Zbiory IS - PAN.
- Zbiory BKZ Częstochowa

24. Uwagi różne

Do 31.06.1992 r. - Diecezja Częstochowska
Od 1.07.1992 r. - Diecezja Częstochowska

25. Opracował

tekst arch. Leszek Pyrkoś - wrzesień 1994 r.

plany, rysunki tech. arch. Marta Tomala - wrzesień 1994 r.

zdjęcia fotogr. arch. Leszek Pyrkoś - wrzesień 1994 r.

miejsce przechowywania negatywów Państwowa Służba Ochrony Zabytków
w Częstochowie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładki - załączniki nr, nr: 1, 2, 3

1. Miejscowość Wierzbie	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół parafialny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Otwory w ścianach murowanych sklepienie odcinkowo, drzwi w ścianie zewnętrznej i z zakrystii do prezbiterium deskowe wzmocnione szpungami, w górnej części wycięte odcinkowo. Małe okienka prostokątne, pojedyncze, sześcioboczne.

RZUT - Nawa i prezbiterium jednoprzestrzenne oddzielone fazowaną belką tęczową na planie wydłużonego prostokąta; od pn. przy prezbiterium zakrystia w rzucie prostokątna zbliżona do kwadratu, poprzedzona od zach. znajdującym się przy nawie murowanym przedsionkiem z drewnianym, trapezoidalnie w niego wbudowanym pomieszczeniem otwartym do wnętrza kościoła. Od południa dwa duże wydłużone, prostokątne aneksy otwarte do wnętrza: węższy - przy prezbiterium, szerszy - przy nawie. Od zachodu prostokątna kruchta pod wieżą i dwa pomieszczenia w obrysie nawy /kl.schodowa i schowek/.

BRYŁA - Kościół niepodpiwniczony. Dachy nad nawą i prezbiterium oddzielone, dwuspadowe, nad prezbiterium nieco niższy zakończony od wschodu połacią założoną na łuku odcinkowym. Od północy, nad zakrystią dach pulpitowy o nachyleniu ok. 30° przenika się z dachami nad kościołem w połowie ich wysokości. Od południa dachy nad nawą i nad prezbiterium od połowy lekko odchylone opadają nad aneksy w kościele. Przy zachodniej ścianie korpusu na osi kościoła wylania się graniastosłup wieży z ostrosłupowym hełmem. Sygnaturka mieści się w krótkiej graniastej wieżyczce usytuowanej przy wschodnim szczycie dachu nad nawą i jest zakończona baniastym, pokrytym blachą, hełmem. Nad portalami w zachodniej i północnej ścianie niewielkie okapowe daszki pulpitowe.

BELEWACJE - Deskowanie ścian i pokrycie gontem są nasyczone barwnym środkiem chemicznym, stąd brązowo-czarny kolor kościoła.

WNĘTRZE - Na osiach otworów pomiędzy korpusem a bocznymi wnękami trzy prostopadłościennie słupy umieszczone w linii ścian, podpierają belki nośne sufitu. Chór muzyczny z prostym parapetem wsparty na słupach umieszczonych przy ścianach nawy. Szalunek ścian pokryty farbą olejną z lamperią marmurkową i przedstawieniami w owalnych medalionach na białym tle.

Wkładkę założył: L. PYRKOS M. TOMALA x.1.94
(imię, nazwisko, data)

./.

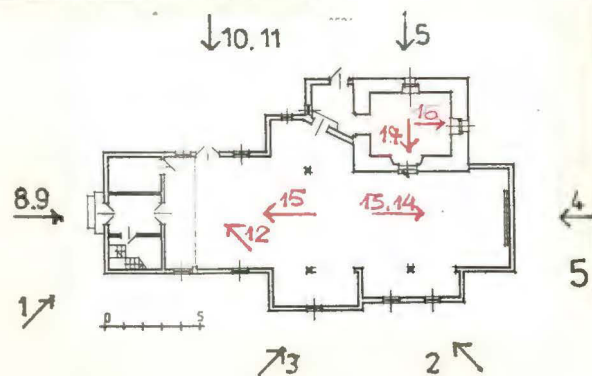
Miejsce przechowywania negatywów: PSOI W CI-WIE

Na stropie pelikan karmiący małe. Na suficie w nawie i prezbiterium olejno malowane ornamenty geometryczne, na parapecie chóru również ornamenty geometryczne ujęte w obramienia. Balustrada przed ołtarzem z drzwiczkami, metalowa, współczesna. Ławki starsze współcześnie remontowane.

WYPOSAŻENIE - W głównym ołtarzu tryptyk rzeźbiony z figurami Matki Bożej z Dzieciątkiem, Św. Leonarda i Św. Małgorzaty w części środkowej, a na skrzydłach obrazy Św. Katarzyny i Św. Mikołaja z XVI w. Dwa boczne ołtarze w jednym tabernakulum, późnobarokowe /1617 r./.

INSTALACJE - Instalacja oświetleniowa.
Instalacja odgromowa.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
WIERZBIE	KOŚCIÓŁ	Pkt 11

Wkładkę założył: L.Pyrkosz, M.Tomala, XI 1994

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Cz-wie

6

8

10

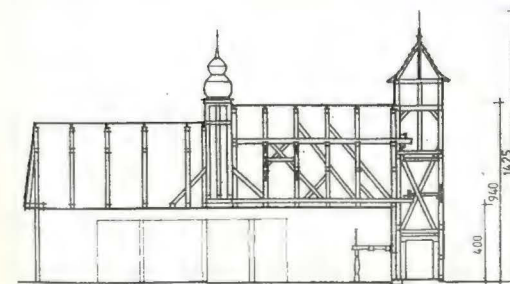
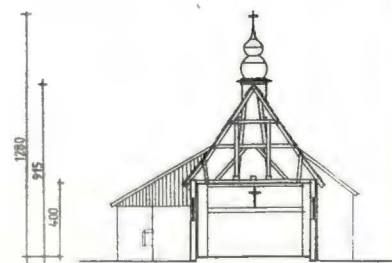
9

11

7

1. Miejscowość

WIERZBIE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Pkt 11

12

13

14

15

16

17

Wkładkę założył: L.Pyrkosz.M.Tomala XI 1994
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ w Cz-wie

18

19

20

21

22

23

24